OTSUSED

NÕUKOGU OTSUS (EL) 2023/1051,

22. mai 2023,

millega muudetakse otsust (EL) 2019/1754 Euroopa Liidu ühinemise kohta päritolunimetusi ja geograafilisi tähiseid käsitleva Lissaboni kokkuleppe Genfi redaktsiooniga

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 207 koostoimes artikli 218 lõike 6 punktiga a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi nõusolekut

ning arvestades järgmist:

(1) Päritolunimetuste kaitset ja nende rahvusvahelist registreerimist käsitlev 31. oktoobri 1958. aasta Lissaboni kokkulepe (edaspidi „Lissaboni kokkulepe“) on leping, mida haldab Maailma Intellektuaalse Omandi Organisatsioon (WIPO). Lissaboni kokkuleppega loodi tööstusomandi kaitse liidu raames eriliit (edaspidi „eriliit“). See on avatud 20. märtsil 1883 Pariisis allkirjastatud tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni osalistele. Kokkuleppeosalised peavad kaitsma oma territooriumil teiste kokkuleppeosaliste toodete päritolunimetusi, mida tunnustatakse ja kaitstakse päritolunimetustena päritoluriigis ning mis on registreeritud WIPO rahvusvahelises büroos, välja arvatud juhul, kui nad teatavad ühe aasta jooksul peale registreerimistaotluse esitamise kohta teate saamist, et nad ei saa kaitset tagada.

(2) Lissaboni kokkuleppe osalised on seitse liikmesriiki: Bulgaaria, Itaalia, Portugal, Prantsusmaa, Slovakkia, Tšehhi ja Ungari. Liit ise ei ole Lissaboni kokkuleppe osaline, kuna kokkuleppe kohaselt saavad sellega ühineda ainult riigid.

(3) Pärast Lissaboni kokkuleppe läbivaatamist 20. mail 2015 võttis WIPO diplomaatiline konverents vastu päritolunimetusi ja geograafilisi tähiseid käsitleva Lissaboni kokkuleppe Genfi redaktsiooni [1] (edaspidi „Genfi redaktsioon“). Genfi redaktsiooniga laiendatakse päritolunimetuste kaitset kõigile geograafilistele tähistele ja võimaldatakse valitsustevahelistel organisatsioonidel saada kokkuleppeosalisteks.

(4) Euroopa Liidu Kohus (edaspidi „Euroopa Kohus“) leidis oma 25. oktoobri 2017. aasta otsuses, [2] et Genfi redaktsiooni üle läbirääkimiste pidamine kuulub Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 3 lõikega 1 Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 207 lõikes 1 osutatud ühise kaubanduspoliitika valdkonnas liidule antud ainupädevusse.

(5) Komisjon esitas 27. juulil 2018 nõukogu otsuse ettepaneku liidu ühinemise kohta Genfi redaktsiooniga ELi toimimise lepingu artikli 207 ja artikli 218 lõike 6 punkti a alusel. Võttes arvesse liidu ainupädevust Genfi redaktsiooni üle läbirääkimiste pidamisel, sätestati ettepanekus, et kõnealuse redaktsiooniga ühineb üksnes liit.

[1] ELT L 271, 24.10.2019, lk 15.

[2] Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 25. oktoober 2017, komisjon *vs.* nõukogu, (Lissaboni kokkuleppe uuesti läbi vaadatud redaktsioon), C-389/15, ECLI:EU:C:2017:798.

(6) Nõukogu võttis 7. oktoobril 2019 ühehäälselt vastu otsuse (EL) 2019/1754 ([3]) liidu ühinemise kohta Genfi redaktsiooniga vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 293 lõikele 1. Otsuse (EL) 2019/1754 artiklis 3 on sätestatud, et liikmesriikidele, kes seda soovivad, antakse luba asjakohasel juhul koos liiduga Genfi redaktsioon liidu huvides ja liidu ainupädevust täielikult austades ratifitseerida või sellega ühineda. Otsuse (EL) 2019/1754 artiklis 4 on sätestatud, et vastavalt Euroopa Liidu lepingu (edaspidi „ELi leping") artikli 17 lõikele 1 esindab eriliidus liitu ning liikmesriike, kes Genfi redaktsiooni ratifitseerivad või sellega ühinevad, komisjon. Otsuse (EL) 2019/1754 artiklis 4 veel sätestatud, et liit vastutab selle tagamise eest, et liit ja need liikmesriigid, kes Genfi redaktsiooni ratifitseerivad või sellega ühinevad, kasutavad oma õigusi ja täidavad oma kohustusi.

(7) Nõukogu istungi protokolli kantud avalduses otsuse (EL) 2019/1754 vastuvõtmise kohta oli komisjon vastu sellele, et kõigile liikmesriikidele, kes seda soovivad, antakse luba koos liiduga Genfi redaktsioon ratifitseerida või sellega ühineda. Ühtlasi märkis komisjon siiski, et ta oleks valmis nõustuma sellega, et seitsmele liikmesriigile, kes juba on Lissaboni kokkuleppe osalised ja kellel on selle lepingu alusel registreeritud ulatuslikud intellektuaalomandi õigused, võib anda loa Genfi redaktsiooniga liidu huvides ühineda.

(8) Genfi redaktsioon jõustus 26. veebruaril 2020 ehk kolm kuud pärast seda, kui liit oli oma ühinemiskirja hoiule andnud, viies osaliste arvu jõustumiseks vajaliku viieni.

(9) Komisjon esitas 17. jaanuaril 2020 ELi toimimise lepingu artikli 263 alusel hagi otsuse (EL) 2019/1754 osaliseks tühistamiseks põhjendusel, et rikutud on ELi toimimise lepingu artikli 218 lõiget 6 ja artikli 293 lõiget 1, ELi lepingu artikli 13 lõikes 2 sätestatud volituste andmise põhimõtet, institutsioonidevahelise tasakaalu põhimõtet ja komisjoni algatusõigust ning teise võimalusena ELi toimimise lepingu artikli 2 lõiget 1 ja artiklit 207 ning põhjendamiskohustust.

(10) Komisjon palus Euroopa Kohtul tühistada otsus (EL) 2019/1754 selles osas, milles lubatakse kõigil liikmesriikidel Genfi redaktsiooniga ühineda. Samas palus komisjon samuti, et Euroopa Kohus säilitaks nimetatud otsuse tühistatud osade toime, eelkõige Genfi redaktsiooniga ühinemiseks antud loa igasugune kasutamine, mida rakendati enne otsuse tegemise kuupäeva seitsmes liikmesriigis, kes on juba Lissaboni kokkuleppe osalised. Komisjon osutas, et võib erandkorras nõustuda kompromissiga, millega seitse Lissaboni kokkuleppe osaliseks olevat liikmesriiki ühinevad Genfi redaktsiooniga, et vältida õiguste järjepidevusega seotud probleeme.

(11) Oma 22. novembri 2022. aasta otsusega ([4]) tühistas Euroopa Kohus otsuse (EL) 2019/1754 artikli 3 ja artikli 4 sellises ulatuses, milles see sisaldab viiteid liikmesriikidele.

(12) Oma 22. novembri 2022. aasta otsusega tunnistas Euroopa Kohus samuti vajadust säilitada Lissaboni kokkuleppe alusel registreeritud päritolunimetuste kaitse vanemus ja järjepidevus seitsmes liikmesriigis, kes olid juba selle kokkuleppe osalised, eelkõige vastavalt ELi lepingu artikli 4 lõikes 3 sätestatud Euroopa Liidu ja liikmesriikide vahelise lojaalse koostöö põhimõttele, et kaitsta asjaomastest riiklikest registreeringutest tulenevaid omandatud õigusi. Seega otsustas Euroopa Kohus, et nende liikmesriikide puhul, kes on juba kasutanud luba Genfi redaktsioon ratifitseerida või sellega ühineda, tuleks säilitada otsuse (EL) 2019/1754 tühistatud osade toime kuni ajani, mil mõistliku aja jooksul, mis ei ületa kuut kuud kohtuotsuse tegemisest, jõustub uus nõukogu otsus.

(13) Võttes arvesse liidu ainupädevust ja liidu võimalust ühineda Genfi redaktsiooniga, võib liikmesriikidele anda loa ühineda koos liiduga üksnes teatud nõuetekohaselt põhjendatud ja erandlikel asjaoludel, kui selline ühinemine on liidu huvides.

([3]) Nõukogu 7. oktoobri 2019. aasta otsus (EL) 2019/1754 Euroopa Liidu ühinemise kohta päritolunimetusi ja geograafilisi tähiseid käsitleva Lissaboni kokkuleppe Genfi redaktsiooniga (ELT L 271, 24.10.2019, lk 12).

([4]) Euroopa Kohtu 22. novembri 2022. aasta otsus, komisjon *vs.* nõukogu, C-24/20, ECLI:EU:C:2022:911.

(14) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1753 ([5]) artiklis 11 on ette nähtud üleminekusätted seoses Lissaboni kokkuleppe alusel juba registreeritud liikmesriikidest pärit päritolunimetustega. Need seitse liikmesriiki, kes on Lissaboni kokkuleppe osalised, teatasid nende sätete kohaselt komisjonile 14. novembriks 2022 oma otsusest taotleda Lissaboni kokkuleppe alusel juba registreeritud päritolunimetuste rahvusvahelist registreerimist Genfi redaktsiooni alusel.

(15) Neid eriasjaolusid arvesse võttes on asjakohane muuta otsust (EL) 2019/1754, et lubada ka seitsmel liikmesriigil, kes olid enne Genfi redaktsiooni jõustumist Lissaboni kokkuleppe osalised, Genfi redaktsioon liidu ainupädevust täielikult austades ratifitseerida või sellega ühineda, rangelt sellises ulatuses, mis on vajalik, et liidu huvides säilitada nende liikmesriikide poolt Lissaboni kokkuleppe alusel juba registreeritud päritolunimetuste kaitse vanemus ja järjepidevus.

(16) Otsust (EL) 2019/1754 tuleks seetõttu vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Otsuse (EL) 2019/1754 muutmine

Otsust (EL) 2019/1754 muudetakse järgmiselt.

1) Artikkel 3 asendatakse järgmisega:

„Liikmesriikidele, kes olid 26. veebruaril 2020 Lissaboni kokkuleppe osalised, nimelt Bulgaariale, Itaaliale, Portugalile, Prantsusmaale, Slovakkiale, Tšehhile ja Ungarile, antakse luba koos liiduga Genfi redaktsioon liidu ainupädevust täielikult austades ratifitseerida või sellega ühineda, rangelt sellises ulatuses, milles nende ühinemine on vajalik, et liidu huvides säilitada nende liikmesriikide poolt Lissaboni kokkuleppe alusel juba varem registreeritud päritolunimetuste kaitse vanemus ja järjepidevus ning täita Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1753 (*) artiklis 11 sätestatud kohustusi.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2019. aasta määrus (EL) 2019/1753 liidu tegevuse kohta pärast liidu ühinemist päritolunimetusi ja geograafilisi tähiseid käsitleva Lissaboni kokkuleppe Genfi redaktsiooniga (ELT L 271, 24.10.2019, lk 1).“

2) Artikli 4 lõike 1 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Vastavalt ELi lepingu artikli 17 lõikele 1 esindab eriliidus liitu ning liikmesriike, kes on vastavalt käesoleva otsuse artiklile 3 Genfi redaktsiooni ratifitseerinud või sellega ühinenud, komisjon. Liit vastutab käesoleva otsuse artikli 3 kohaste liidu õiguste kasutamise ja kohustuste täitmise tagamise eest.“

Artikkel 2

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2019. aasta määrus (EL) 2019/1753 liidu tegevuse kohta pärast liidu ühinemist päritolunimetusi ja geograafilisi tähiseid käsitleva Lissaboni kokkuleppe Genfi redaktsiooniga (ELT L 271, 24.10.2019, lk 1).

Brüssel, 22. mai 2023

Nõukogu nimel
eesistuja
E. BUSCH